

Är IT samhället en ny Medeltid?

Det är många som vill jämföra det framväxande IT- eller kunskapssamhället med Renässansen. Den ger vi positiva förtecken. Det var en kreativ, gränsöverskridande och omvälvande epok. Renässansen avlöste den negativa Medeltiden. Den ser vi som inskränkt, mörk och statisk.

Även om vi gärna vill se oss själva som skapare av en ny ljus värld efter den tunga industrialismen påminner det nya IT-samhället vid närmare granskning trots allt mera om Medeltiden än Renässansen. Det behöver inte vara illa då vår värdering av Medeltiden som negativ och Renässansen som positiv präglas mer av uppfattningar och önskemål än av verkligheten.

Med IT sprids information och kunskap snabbt till världens alla hörn. En av dagens mest framträdande trender är globalisering av ekonomi, lagstiftning, kultur och mode, ja i stort sett av allt.

Globalisering minskar de nationella staternas makt. Medeltiden kännetecknades just av svaga nationella

varje person eller grupp med gemensamt intresse att ha en agent i form av programvara för att utföra våra uppdrag, försvara våra intressen, söka och filtrera informationen efter våra anvisningar. Också här finns en parallell till Medeltiden. Var och en kommer att kunna känna sig som en medeltidsherre med lojala, icke ifrågasättande och trogna vasaller.

Den kanske mest påtagliga parallellen till Medeltiden är existensen av ett gemensamt globalt språk. Under Medeltiden omfattade den globala världen i vår hemisfär Europa och språket var latin. Idag är det hela världen och språket är engelska. Nästan all internationell yrkesmässig religiös, politisk eller ekonomisk verksamhet sker idag på engelska som på latin under Medeltiden.

En annan likhet mellan då och nu gäller munkordnar och internationella företag. Motsvarigheten till dagens internationella företag med dotterbolag i många länder var på Medeltiden i mångt och mycket munkväsendet med kloster som lokalkontor. Olika munkordnar som franciskaner och benediktiner var internationellt spridda och konkurrerade med varandra under sina "varumärken" eller "brands". Byggnadsstil, klädsel och rutiner skilde sig inte om franciskanerklostret låg i Frankrike eller Sverige. "Styling" var nästintill lika viktigt då som nu för Coca Cola, Mac Donalds, IKEA eller H&M.

Exemplen kan göras många fler. Ett spännande gäller kvinnans ställning. Under Medeltiden var kvinnorna ekonomiskt oberoende och hade makt. Ta vikingakvinnor eller heliga Birgitta. Kvinnan behövde inte vara tretton år och oskuld för att bli älskad. Hon kunde vara självständig och stark, vara utbildad och äga mark. Varken Tristans Isolde eller Lancelots Guenevera var oerfarna mamseller. När Renässansen tar över beundrar Petrarca den unga Laura och Romeos Julia var inte ens femton fyllda. Det tog många år för kvinnorna att återerövra och överträffa den medeltida kvinnans position.

Den största skillnaden mellan då och nu gäller hastigheten för allting. Är vi med andra ord snabbt på väg mot en ny Medeltid? ■

Helena Lindskog
heldag@swipnet.se

Globalisering minskar de nationella staternas makt.

Medeltiden kännetecknades just av **svaga**

nationella stater och begränsad kungamakt.

Den **starka nationalstaten** kommer egentligen

först **med Renässansen**.

stater och begränsad kungamakt. Den starka nationalstaten kommer egentligen först med Renässansen.

Det centraliserade maktcentrumet ligger i vårt kulturområde idag i EU i Bryssel, på Medeltiden hos påven i Rom. Kyrkan bestämde då centralt viktiga lagar som tionden och regelverket för inkvisionens arbete. Idag utfärdar EU strikta regler för offentlig upphandling och vad som får kallas jordgubbe eller kaviar. På Medeltiden kunde man vända sig till en överstatlig instans inom kyrkan. Idag finns EG-domstolen om det gäller lagtolkningar eller om man anser sig vara missgynnad.

För att kunna hantera all information på nätet kommer